

Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)

ANNA CZECHOWSKA

INSTYTUT OCHRONY ŚRODOWISKA – PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Po co nam ZSK?

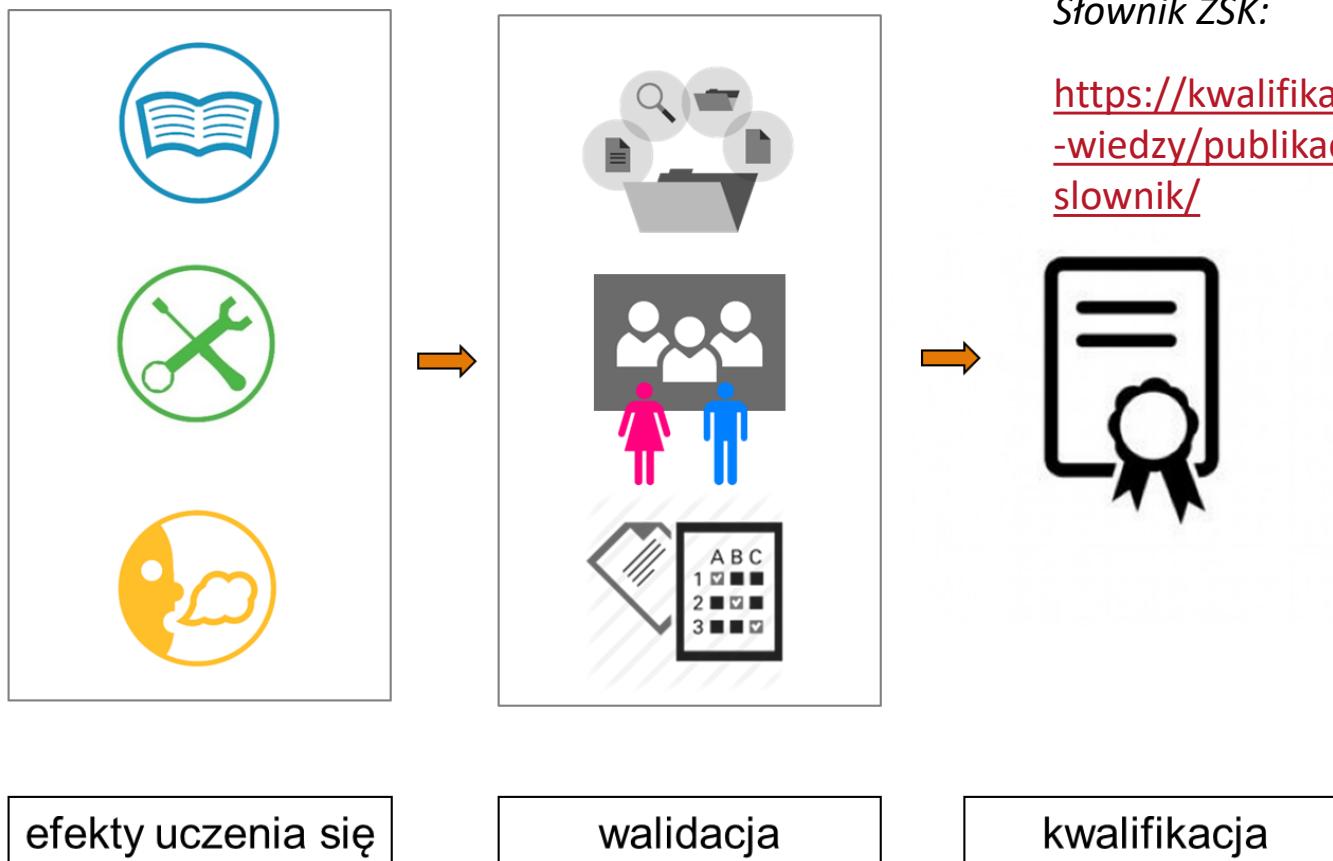
*Ustawa o ZSK z 22 grudnia 2015 roku
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226):*

<http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20200000226>

Uczymy się przez całe życie...

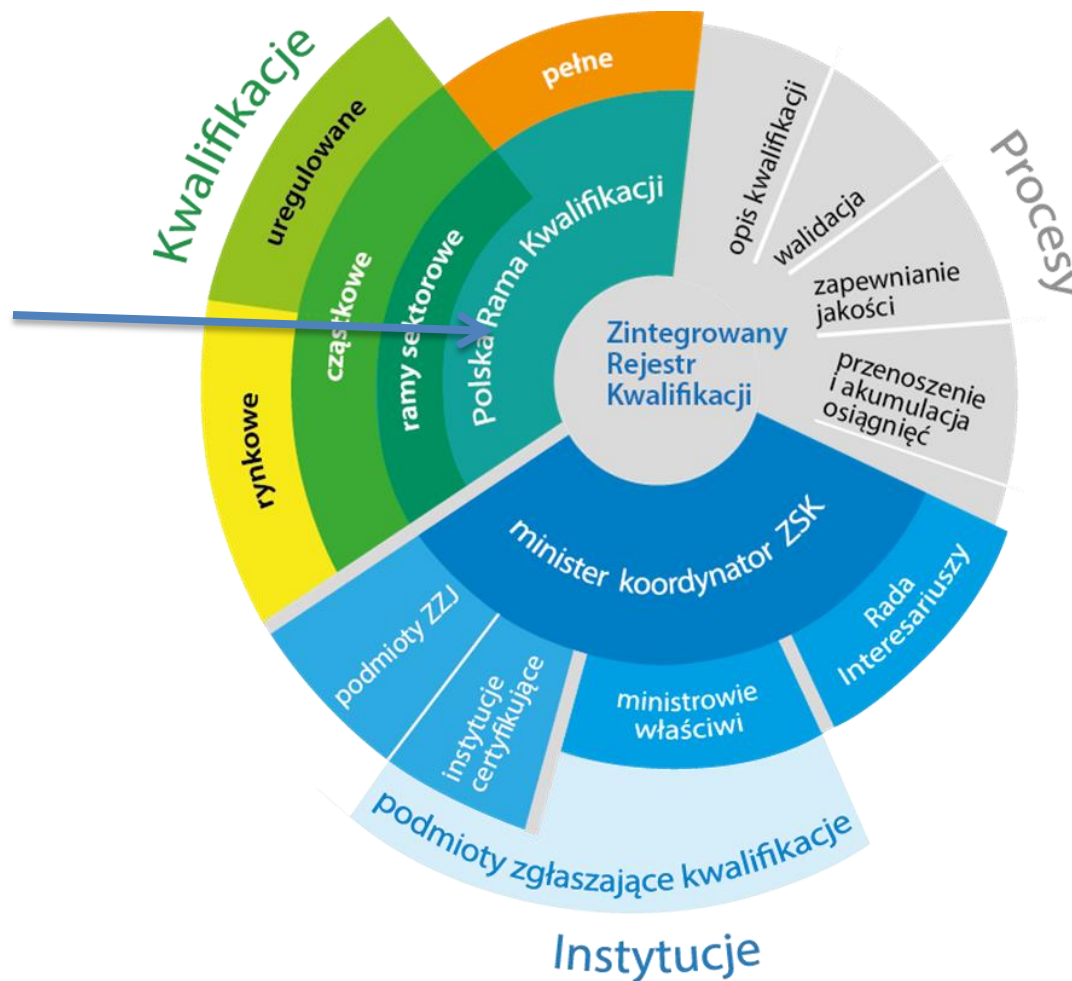
...a ZSK akceptuje różne sposoby uczenia się

Słownik ZSK:

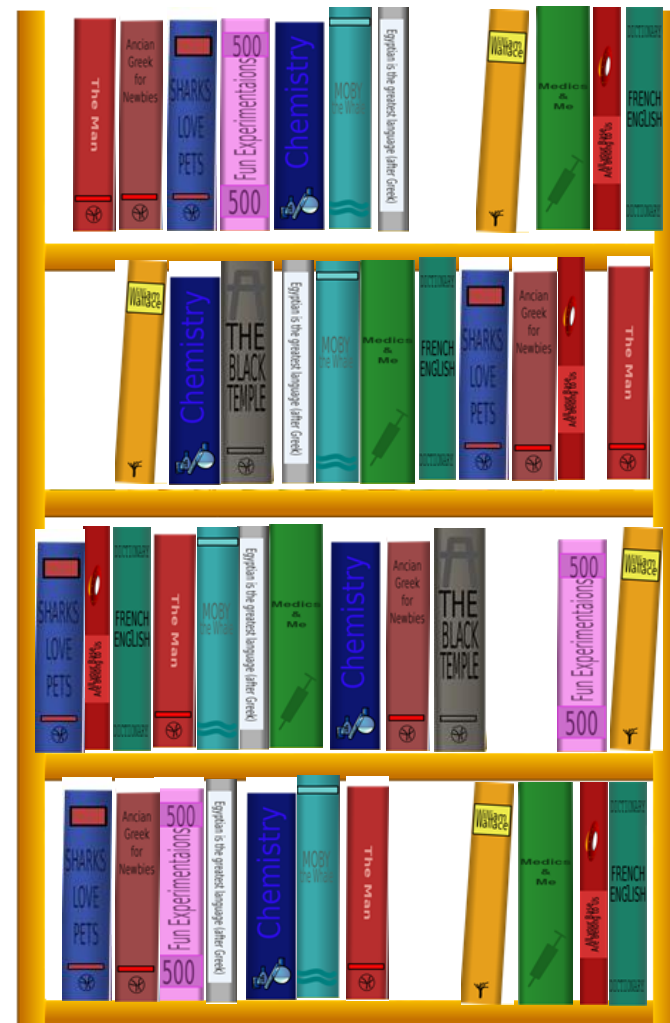
<https://kwalifikacje.edu.pl/baza-wiedzy/publikacje/publikacje-sownik/>

Zintegrowany System Kwalifikacji

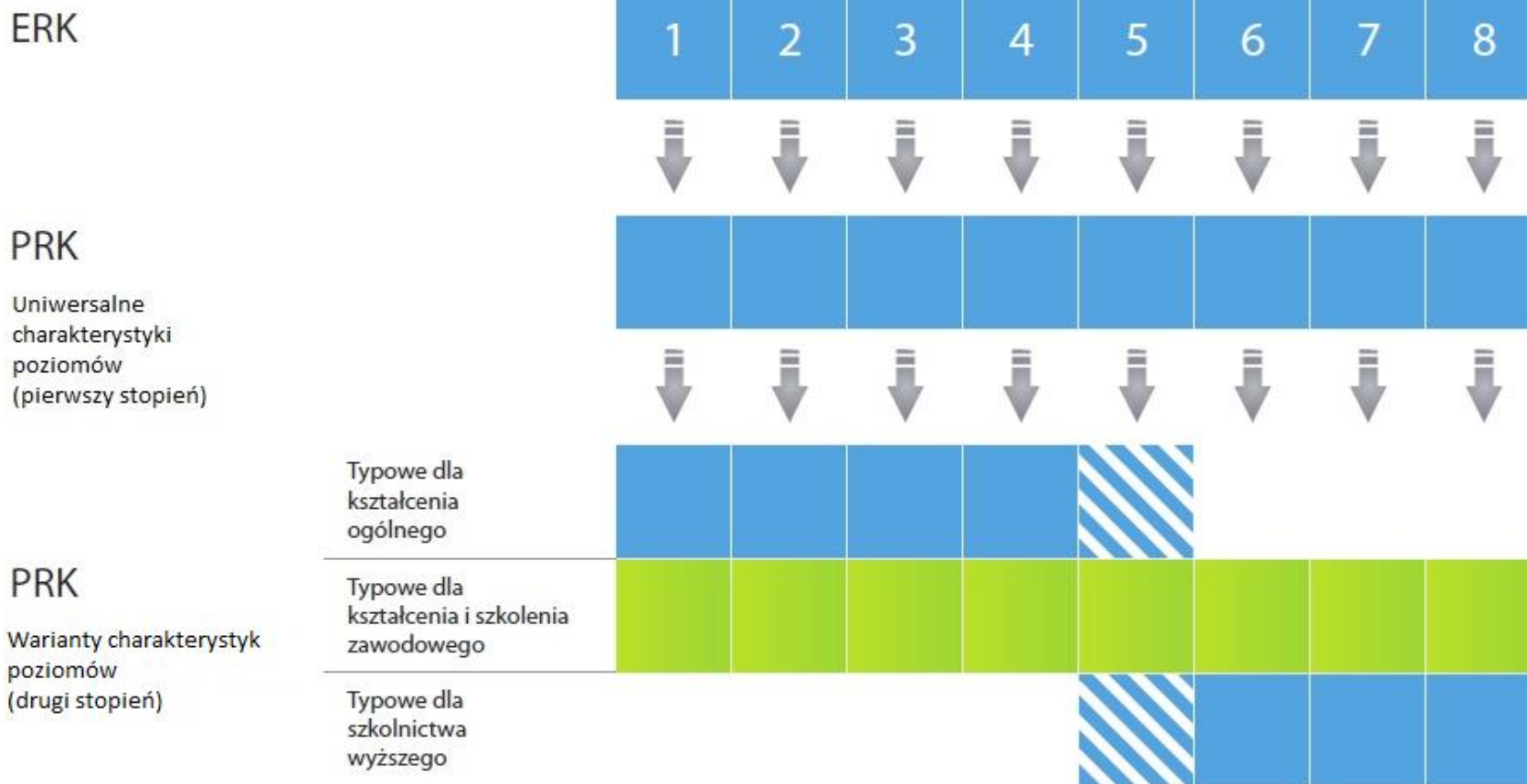

Zasady, kryteria porządkowania

Charakterystyka
(temat, rodzaj itp.)

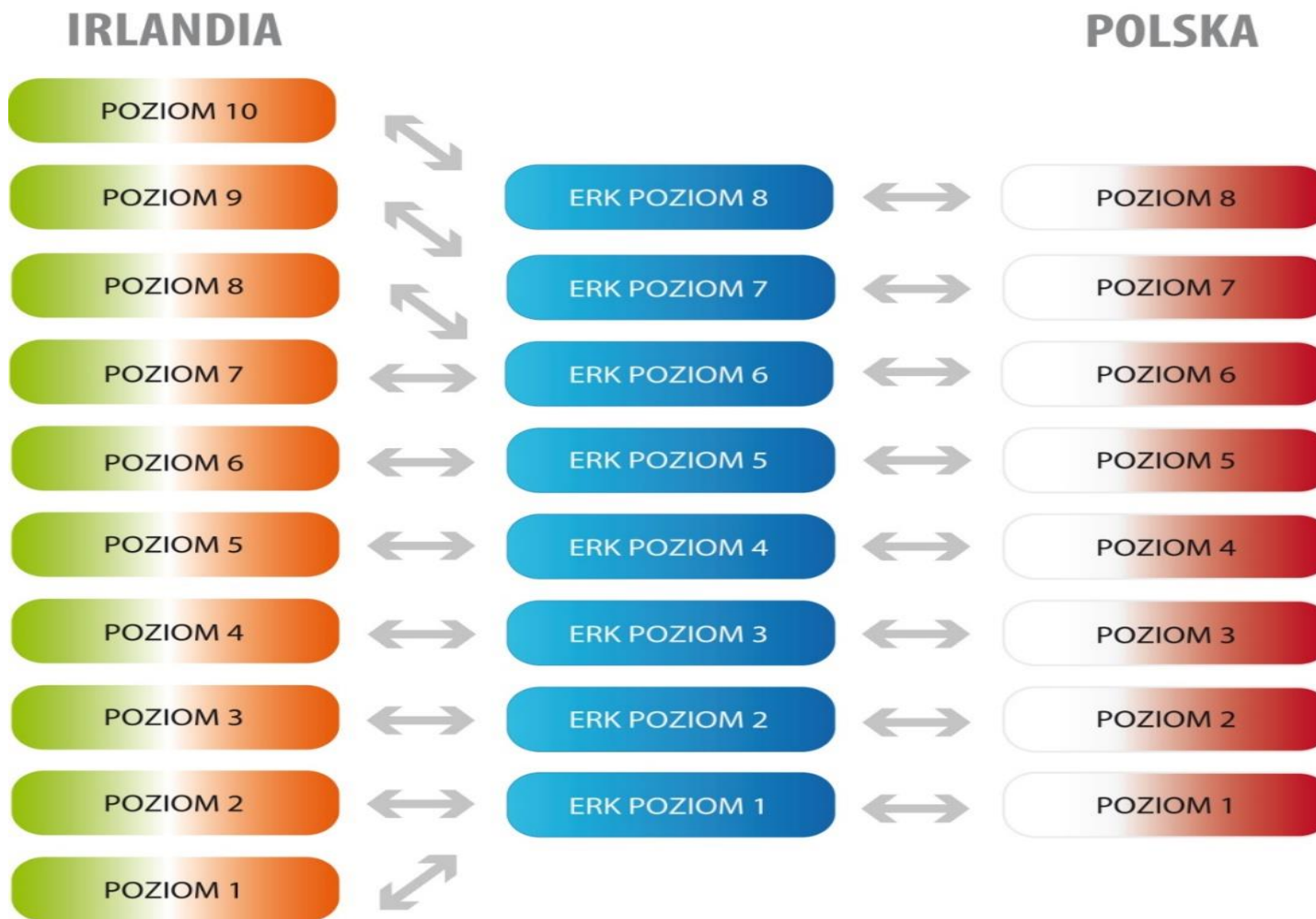
Polska Rama Kwalifikacji

Źródło: IBE

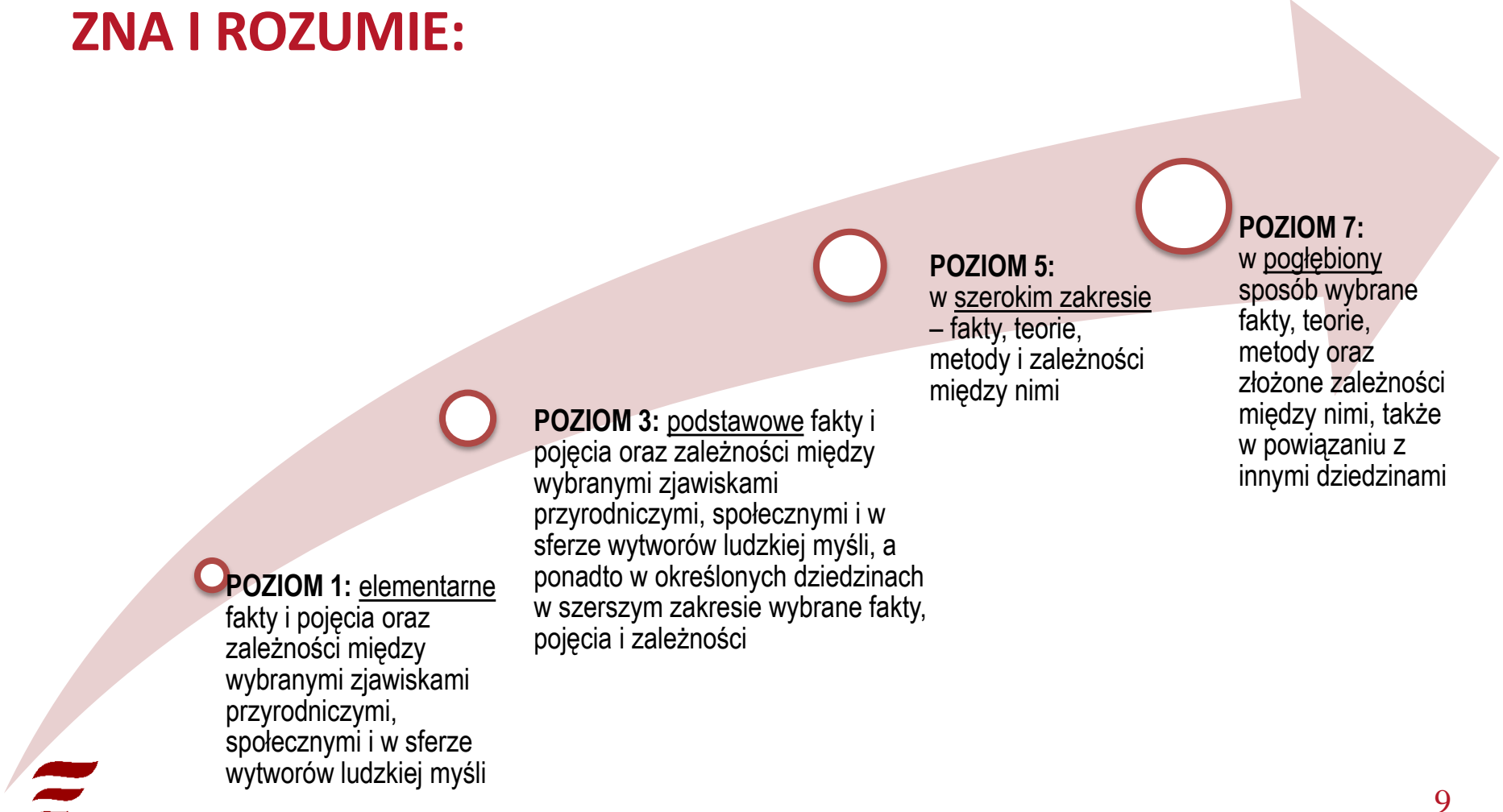

Międzynarodowe ramy kwalifikacji

PRK – progresja kompetencji (wiedza)

ZNA I ROZUMIE:

POZIOM 1: elementarne fakty i pojęcia oraz zależności między wybranymi zjawiskami przyrodniczymi, społecznymi i w sferze wytworów ludzkiej myśli

POZIOM 3: podstawowe fakty i pojęcia oraz zależności między wybranymi zjawiskami przyrodniczymi, społecznymi i w sferze wytworów ludzkiej myśli, a ponadto w określonych dziedzinach w szerszym zakresie wybrane fakty, pojęcia i zależności

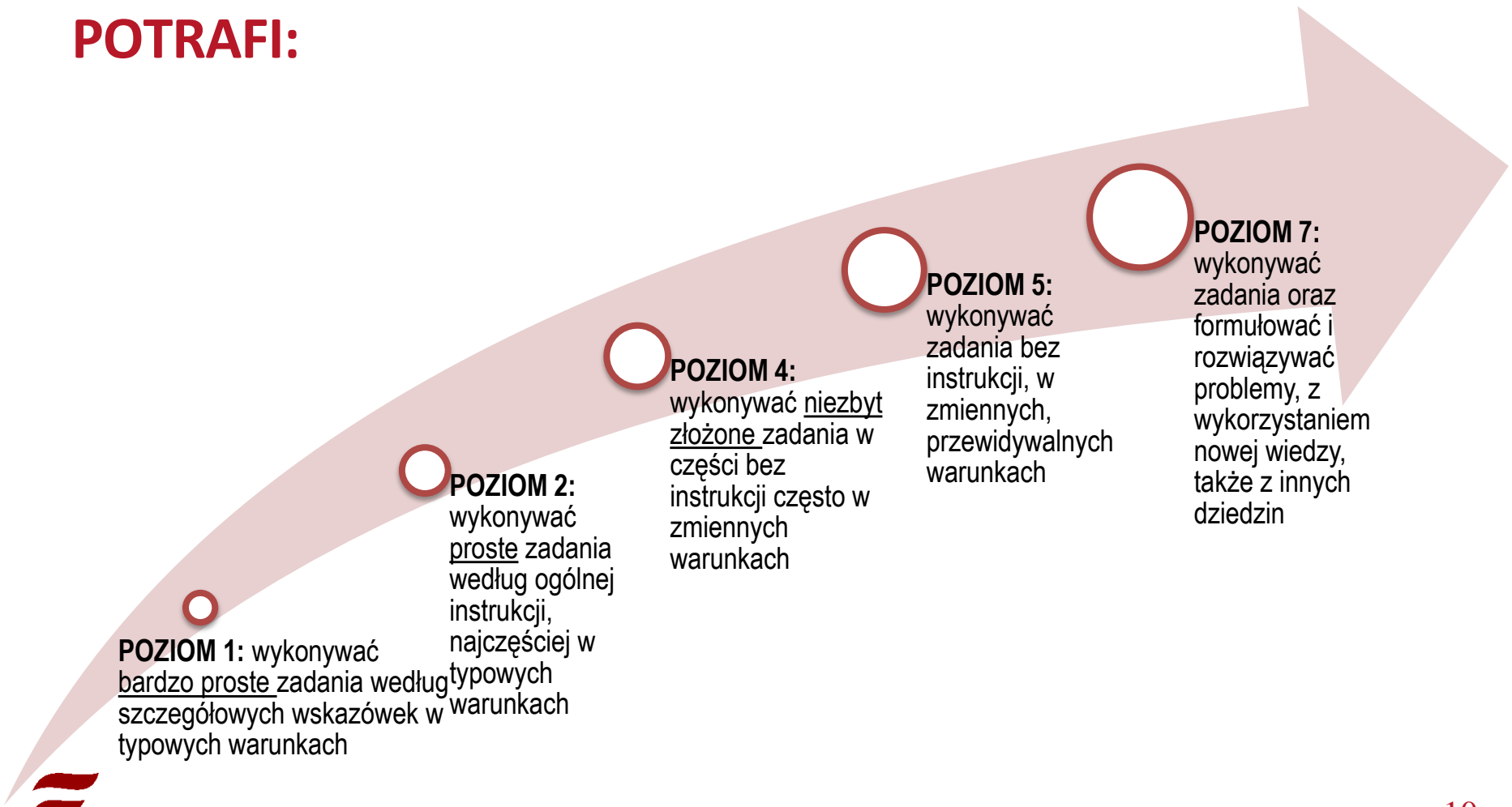
POZIOM 5: w szerokim zakresie – fakty, teorie, metody i zależności między nimi

POZIOM 7: w pogłębiony sposób wybrane fakty, teorie, metody oraz złożone zależności między nimi, także w powiązaniu z innymi dziedzinami

PRK – progresja kompetencji (umiejętności)

POTRAFI:

POZIOM 1: wykonywać bardzo proste zadania według szczegółowych wskazówek w typowych warunkach

POZIOM 2: wykonywać proste zadania według ogólnej instrukcji, najczęściej w typowych warunkach

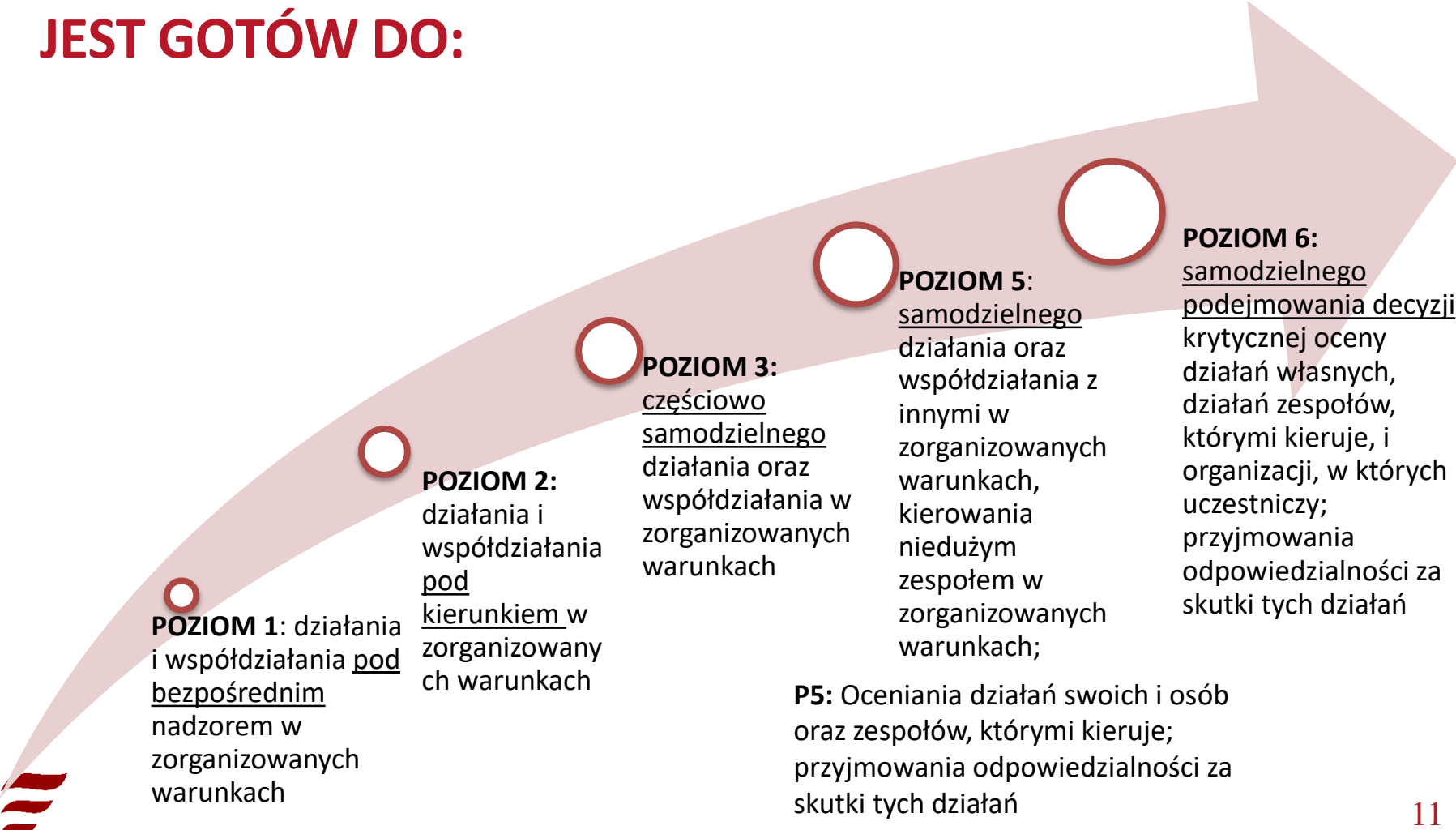
POZIOM 4: wykonywać niezbyt złożone zadania w części bez instrukcji często w zmiennych warunkach

POZIOM 5: wykonywać zadania bez instrukcji, w zmiennych, przewidywalnych warunkach

POZIOM 7: wykonywać zadania oraz formułować i rozwiązywać problemy, z wykorzystaniem nowej wiedzy, także z innych dziedzin

PRK – progresja kompetencji (kompetencje społeczne) JEST GOTÓW DO:

POZIOM 1: działania i współdziałania pod bezpośrednim nadzorem w zorganizowanych warunkach

POZIOM 2: działania i współdziałania pod kierunkiem w zorganizowanych warunkach

POZIOM 3: częściowo samodzielne działania oraz współdziałania w zorganizowanych warunkach

POZIOM 5: samodzielnego działania oraz współdziałania z innymi w zorganizowanych warunkach, kierowania zespołem w zorganizowanych warunkach;

P5: Oceniania działań swoich i osób oraz zespołów, którymi kieruje; przyjmowania odpowiedzialności za skutki tych działań

POZIOM 6: samodzielnego podejmowania decyzji, krytycznej oceny działań własnych, działań zespołów, którymi kieruje, i organizacji, w których uczestniczy; przyjmowania odpowiedzialności za skutki tych działań

Efekty uczenia się (~kształcenia)

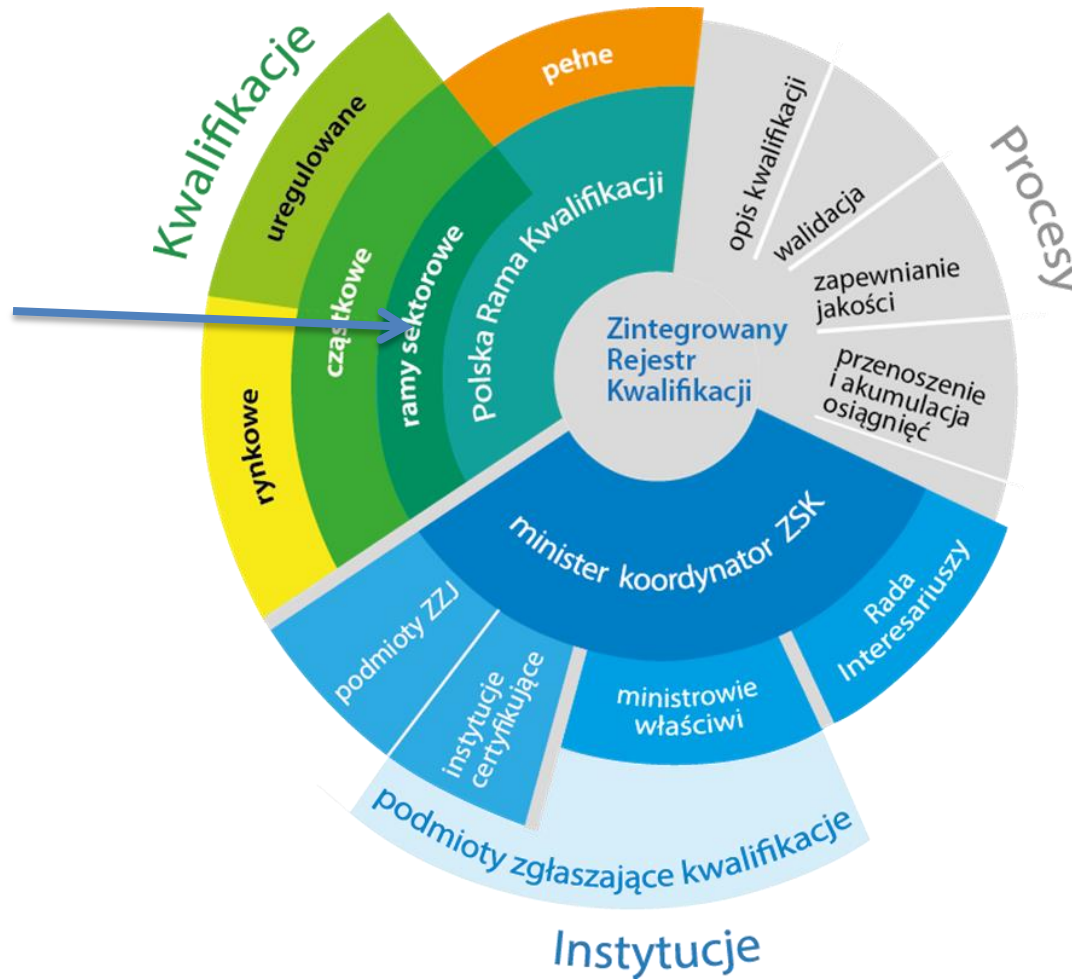
wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się.
(art. 2, pkt 4 ustawy o ZSK).

Wiedza - zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk, przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
(art. 2, pkt 23 ustawy o ZSK).

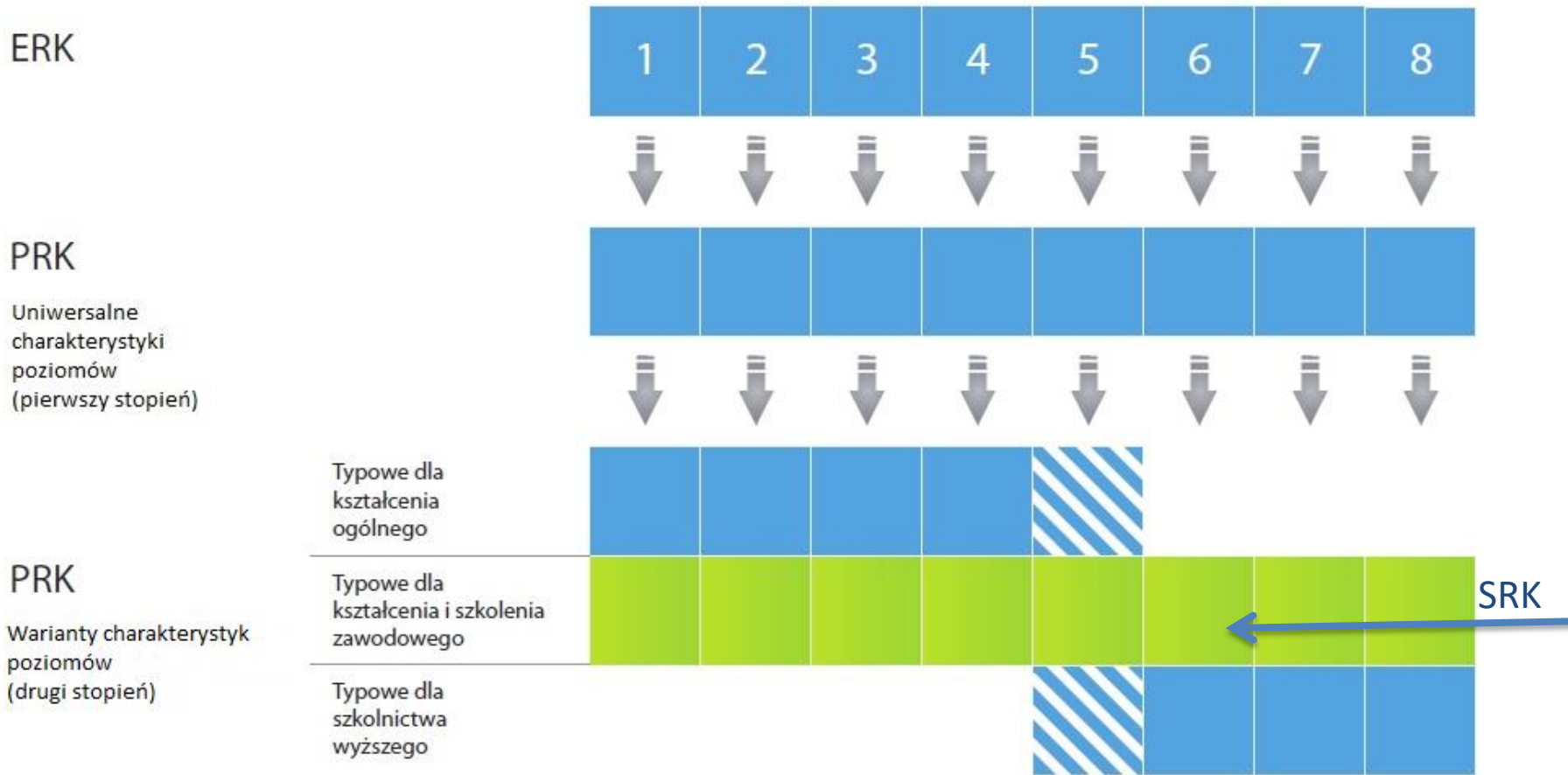
Umiejętności - przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej. (art. 2, pkt 21 ustawy o ZSK).

Kompetencje społeczne - rozwinięta w toku uczenia się zdolność do kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania. (art. 2, pkt 7 ustawy o ZSK).

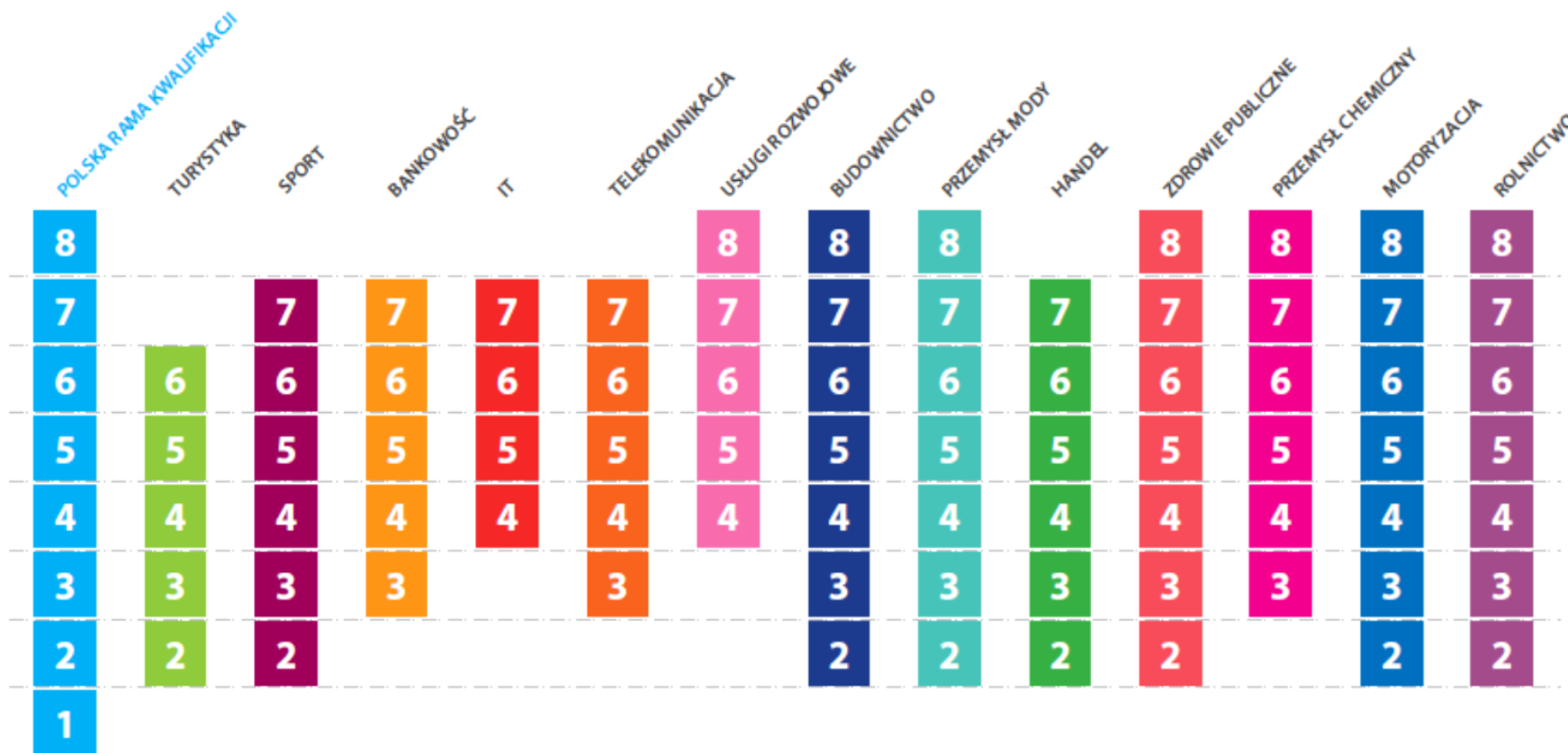
Zintegrowany System Kwalifikacji

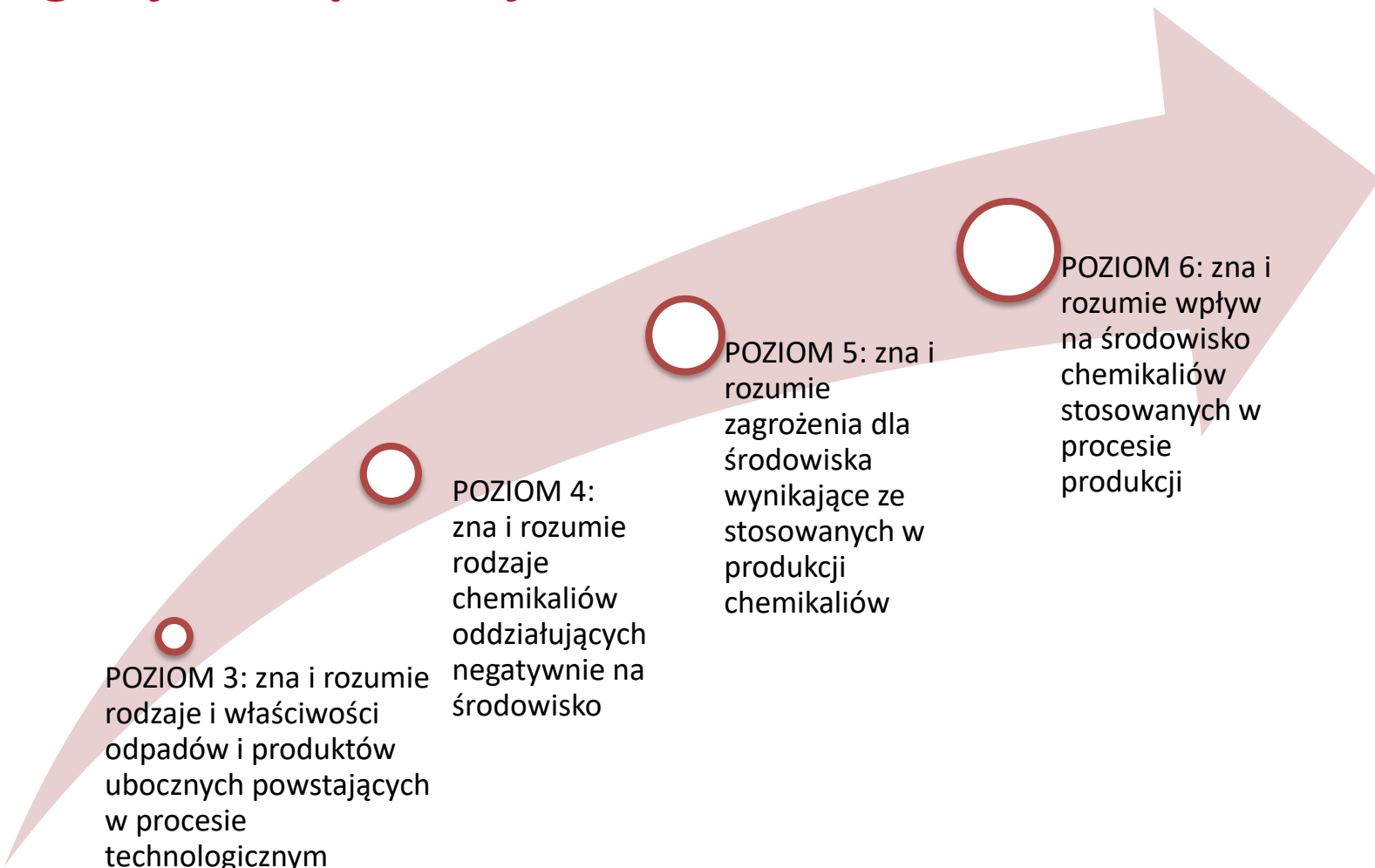
Sektorowe ramy kwalifikacji a PRK

Obecnie: 14 opracowanych SRK, 3 w trakcie

Progresja kompetencji – SRK Chemia

POZIOM 3: zna i rozumie rodzaje i właściwości odpadów i produktów ubocznych powstających w procesie technologicznym

POZIOM 4: zna i rozumie rodzaje chemikaliów oddziałujących negatywnie na środowisko

POZIOM 5: zna i rozumie zagrożenia dla środowiska wynikające ze stosowanych w produkcji chemikaliów

POZIOM 6: zna i rozumie wpływ na środowisko chemikaliów stosowanych w procesie produkcji

Progresja kompetencji – SRK Chemia

POZIOM 4: potrafi dobierać operacje i procesy jednostkowe

POZIOM 5: potrafi projektować węzły i układy technologiczne

POZIOM 6
potrafi projektować złożone systemy procesowe

POZIOM 7:
potrafi projektować złożone systemy procesowe oparte na innowacyjnych rozwiązaniach technologicznych

Proces powstawania Sektorowych Ram Kwalifikacji

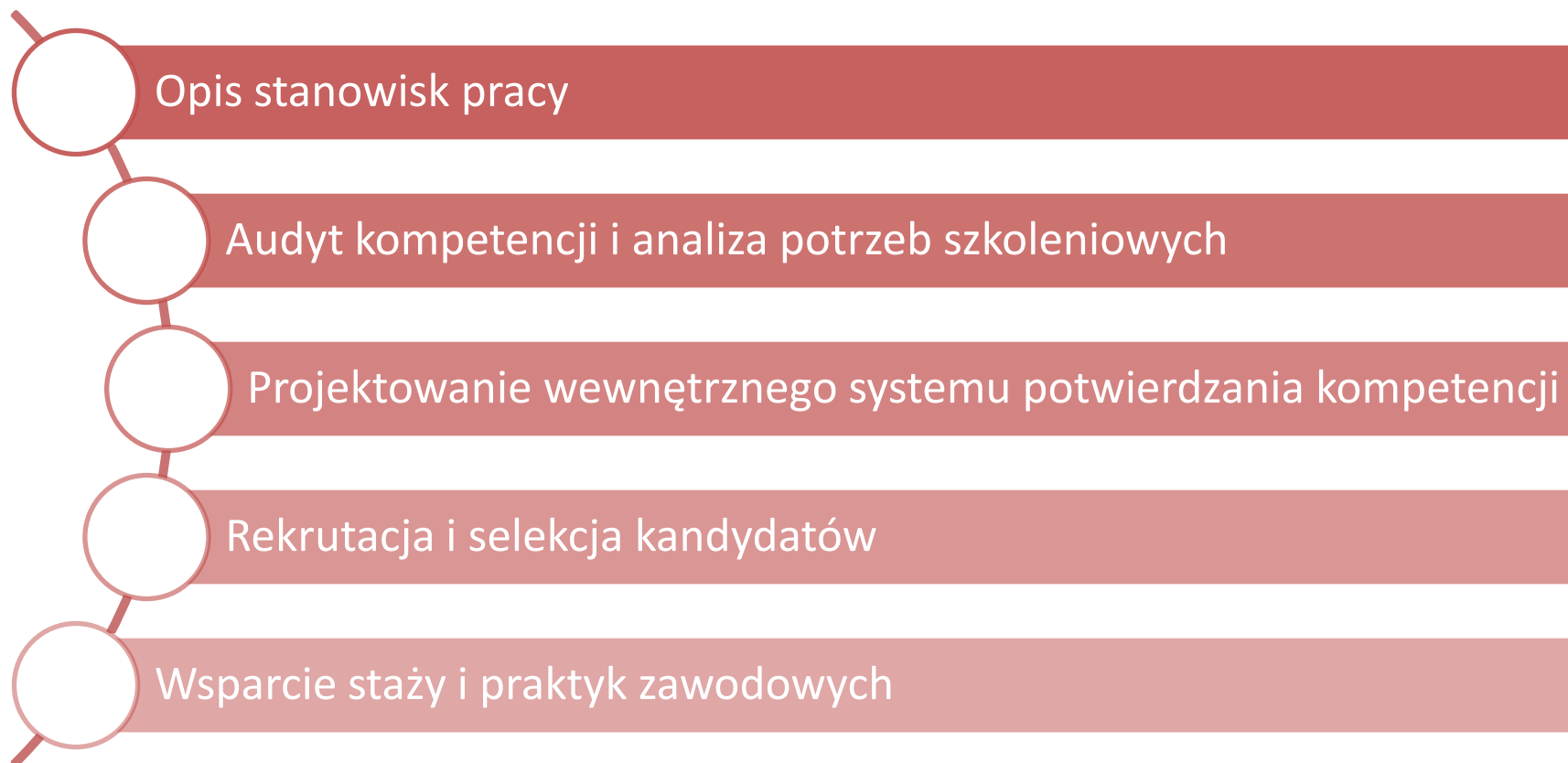
Uporządkowany i szybki rozwój kompetencji w sektorze – ZSK

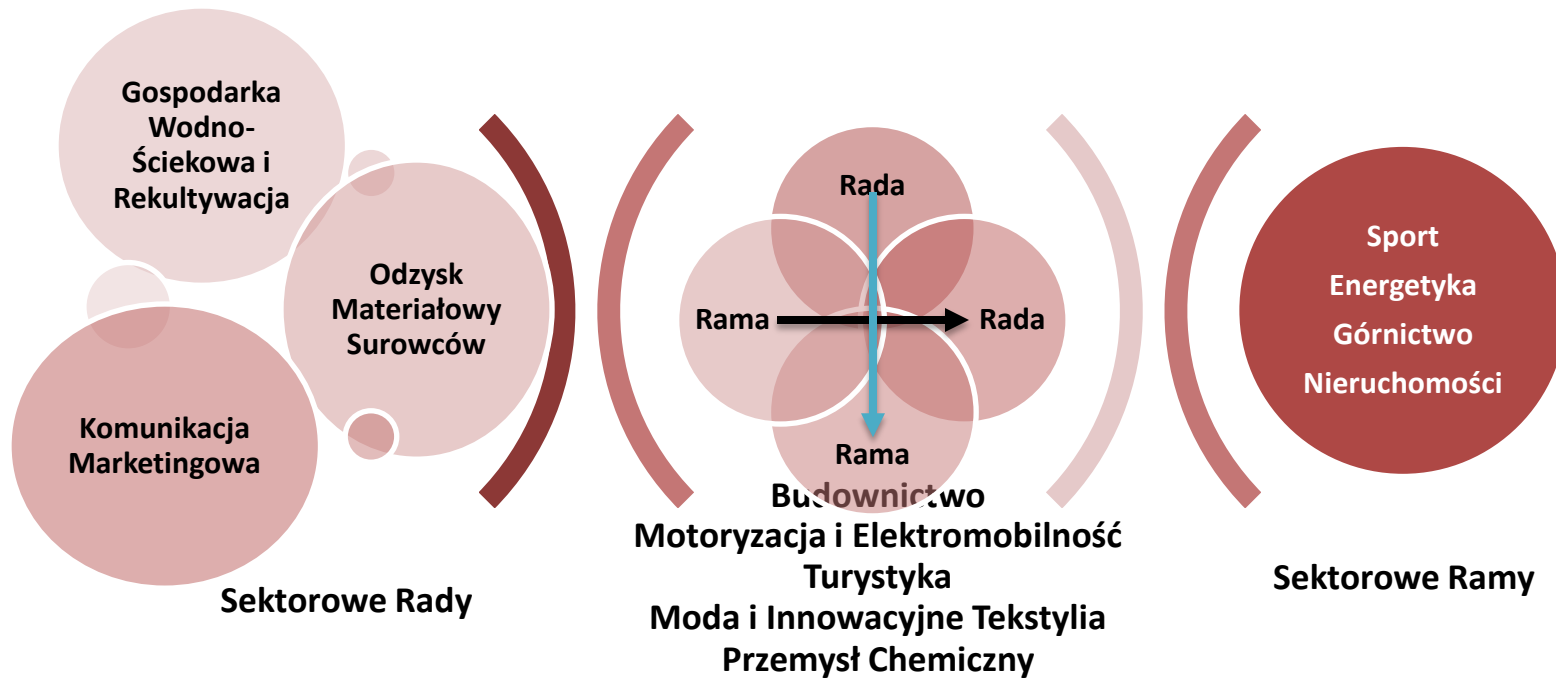
Wdrażanie Sektorowych Ram Kwalifikacji w przedsiębiorstwie

Wdrażanie SRK w przedsiębiorstwie

Uporządkowany i szybki rozwój kompetencji w sektorze – ZSK (łącznie 22 sektorów)

Integrowanie polityk publicznych:

1. Rady sektorowe powołane ustawy o PARP tak długo jak długo podmioty będą chciały to robić
2. Mają ograniczone finansowanie do 2022 roku (fundusze unijne – perspektywa finansowa)
3. ZSK, Infodoradca+, BUR – słownik sektorowy dla wszystkich narzędzi
4. Sektorowe Rady w wielu państwach (raport PARP) – są i są w stanie funkcjonować samodzielnie

Rola SRdK w ZSK – jesteśmy zdefiniowani

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

18a) **sektorowa rada do spraw kompetencji** – rada, o której mowa w art. 4c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2019 r. poz. 310, 836 i 1572);

Rola SRdK w ZSK – włączanie SRK

Art. 11. 1. Charakterystyki wybranych poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji drugiego stopnia typowe dla kwalifikacji o charakterze zawodowym, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 4, mogą być rozwijane za pomocą **Sektorowych Ram Kwalifikacji** uwzględniających specyfikę danej branży lub sektora.

2. Minister właściwy, z własnej inicjatywy lub na wniosek **sektorowej rady do spraw kompetencji** lub zainteresowanego podmiotu, podejmuje działania w celu włączenia Sektorowych Ram Kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, jeżeli wstępna ocena celowości włączenia Sektorowych Ram Kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji jest pozytywna.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, zawiera:

(...) 4) ocenę celowości włączenia Sektorowych Ram Kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji oraz opinie reprezentantów branży lub sektora w tym zakresie, w szczególności opinie **sektorowych rad do spraw kompetencji**, działających w branży lub sektorze, których dotyczą Sektorowe Ramy Kwalifikacji;

Rola SRdK w ZSK – włączanie SRK

3a. Wniosek złożony przez **sektorową radę do spraw kompetencji** działającą w branży lub sektorze, których dotyczą Sektorowe Ramy Kwalifikacji, nie wymaga opinii reprezentantów branży lub sektora, o której mowa w ust. 3 pkt 4.

Rola SRdK w ZSK – włączanie kwalifikacji rynkowych

Art. 14. 1. Podmiot prowadzący zorganizowaną działalność w obszarze gospodarki, rynku pracy, edukacji lub szkoleń może wystąpić do ministra właściwego z wnioskiem o włączenie kwalifikacji rynkowej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Art. 19. 1. Minister właściwy przeprowadza konsultacje wniosku, o którym mowa w art. 14 ust. 1, ze środowiskami zainteresowanymi, w szczególności z **sektorową radą do spraw kompetencji** działającą w branży lub sektorze, których dotyczy kwalifikacja rynkowa objęta wnioskiem, o którym mowa w art. 14 ust. 1. Minister właściwy odnosi się do opinii zgłoszonych w trakcie konsultacji.

Rola SRdK w ZSK – przegląd włączonych kwalifikacji rynkowych

Art.25 ust.2 pkt 9 ... (Obwieszczenie informujące o włączeniu kwalifikacji rynkowej do ZSK zawiera informacje o:...) terminie dokonywania przeglądu kwalifikacji, o którym mowa w art. 27 ust. 1, nie rzadziej niż raz na dziesięć lat.

Art. 27. 1. Minister właściwy w terminie, o którym mowa w art. 25 ust. 2 pkt 9, dokonuje przeglądu kwalifikacji rynkowej włączonej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

2. Do przeglądu kwalifikacji rynkowej art. 19 stosuje się odpowiednio, z tym że specjaliści, o których mowa w art. 19 ust. 2, sporządzają sprawozdanie zawierające rekomendacje dotyczące przedłużenia funkcjonowania w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji danej kwalifikacji rynkowej, modyfikacji tej kwalifikacji albo braku uzasadnienia dla jej nadawania.

3. W przypadkach uzasadnionych potrzebami społeczno-gospodarczymi lub na wniosek **sektorowej rady do spraw kompetencji** minister właściwy może dokonać przeglądu włączonej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikacji rynkowej w terminie innym, niż określony w art. 25 ust. 2 pkt 9.

Rola SRdK w ZSK – przegląd włączonych kwalifikacji rynkowych

Art. 31. 1. W odniesieniu do kwalifikacji rynkowej, która otrzymała status kwalifikacji archiwalnej, **sektorowa rada do spraw kompetencji** działająca w danej branży lub sektorze, których dotyczy kwalifikacja rynkowa, lub podmiot prowadzący zorganizowaną działalność w obszarze gospodarki, rynku pracy, edukacji lub szkoleń może wystąpić do ministra właściwego z wnioskiem o przywrócenie tej kwalifikacji statusu kwalifikacji rynkowej funkcjonującej w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

Rola SRdK w kontekście ZSK

Zgodnie z art. 4e ust. 2 ustawy o PARP do zadań rad sektorowych należy w szczególności:

- pozyskiwanie wiedzy od przedsiębiorców na temat potrzeb kwalifikacyjno-zawodowych występujących na rynku pracy w danym sektorze gospodarki,
- upowszechnianie informacji na temat potrzeb kwalifikacyjno-zawodowych w danym sektorze gospodarki,
- inicjowanie współpracy przedsiębiorców z uczelniami oraz podmiotami, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w celu zintegrowania edukacji i pracodawców,
- formułowanie rekomendacji w zakresie dostosowania kadr gospodarki do aktualnych potrzeb przedsiębiorców w danym sektorze gospodarki.

Zadania SRdK w kontekście ZSK

- pełnienie funkcji opiniodawczo-doradczej w ZSK dla ministra właściwego wobec danego sektora,
- rekomendowanie rozwiązań/zmian legislacyjnych w obszarze edukacji i jej dostosowania do potrzeb rynku pracy w sektorze, w tym wsparcie ministra właściwego w przeglądzie kwalifikacji uregulowanych i ich dostosowaniem do potrzeb sektora i ZSK
- współpraca w zakresie porozumień edukacyjnych działających w zakresie zintegrowania edukacji i pracodawców,
- przekazywanie informacji nt. zapotrzebowania na kompetencje do instytucji edukacyjnych, instytucji rynku pracy, w tym agencji zatrudnienia oraz powiatowych urzędów pracy,
- przekazywanie informacji nt. specyficznych potrzeb danego sektora w obszarze kompetencji do partnerów społecznych dokonujących identyfikacji potrzeb rozwojowych przedsiębiorstw w sektorze,
- opracowanie rekomendacji dotyczących zapotrzebowania na kompetencje w danym sektorze w celu uruchomienia przez PARP działań szkoleniowo-doradczych ,

Zadania SRdK w kontekście ZSK

- ▣ identyfikacja potrzeb tworzenia sektorowej ramy kwalifikacji,
- ▣ wnioskowanie do ministra właściwego o włączenie Sektorowej Ramy Kwalifikacji do ZSK wraz z oceną celowości,
- ▣ konsultowanie wniosków o włączenie kwalifikacji rynkowej do ZSK w swoim sektorze/branży,
- ▣ wnioskowanie o dokonanie przeglądu kwalifikacji rynkowych włączonych do ZSK w terminie innym niż określony w art. 25 ust. 2 pkt 9,
- ▣ wnioskowanie o przywrócenie statusu kwalifikacji rynkowej funkcjonującej w ZSK dla kwalifikacji, która wcześniej otrzymała status kwalifikacji archiwalnej.

Wyznaczniki sektorowe

- ☐ Jakie kluczowe procesy pracy (procesy biznesowe) można wyróżnić w sektorze GWŚiR?
- ☐ Jakie są najważniejsze "obiekty" pracy w poszczególnych procesach? - czyli to na co oddziałuje osoba wykonująca dane zadania w obrębie jakiegoś procesu, w tym produkty, procesy, zjawiska, ale także koszty oraz osoby i ich wzajemne relacje, np. relacje z końcowym odbiorcą usług
- ☐ Jakie są istotne narzędzia, metody i organizacja pracy? - w tym dobór i użycie narzędzi, technologii, metod i form organizacji pracy, np. technologie oczyszczania ścieków
- ☐ Jakie są wymagania odnośnie pracy i technologii? - czyli standardy, reguły i prawa odnoszące się do wybranych procesów, ale także wymagania końcowych użytkowników ich rezultatów (produktów i usług), np. w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa pracownikom

ZSK – przydatne linki

- <http://kwalifikacje.edu.pl/> - portal IBE o ZSK, praktyczne informacje, wydarzenia, narzędzia, w tym baza wiedzy
- <https://www.kwalifikacje.gov.pl/> - portal ZSK, informacje o celach ZSK, obowiązujących aktach prawnych
- <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl/> - Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji, gromadzący informacje o wszystkich kwalifikacjach włączonych do ZSK
- <http://mojeportfolio.ibe.edu.pl/> - Moje portfolio

Dziękuję za uwagę

Anna Czechowska

Ekspert ds. badań i ZSK

Sektorowa Rada ds. Kompetencji – Gospodarka Wodno-Ściekowa i
Rekultywacja

Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy

mob.: 695 373 544

e-mail: anna.czechowska@ios.edu.pl

www.rada-gws.ios.edu.pl